

MOTOR AVIACIÓ

Aeronàutica

Interessant conferència del doctor Azoy

La secció de Serveis d'Aeronàutica de l'Aeri Club de Catalunya inaugura una tanda de conferències sobre temes relacionats amb l'Aeronàutica.

La primera d'aquestes fou donada a la sala de sessions de l'Associació d'Enginyers, pel Doctor Azoy, de l'Institut d'Orientació Professional.

La persona del Dr. Azoy és a bastament coneguda dels aviadors catalans. El Dr. Azoy, des de fa més de nou anys, participa de la vida aeronàutica dels nostres pilots i adquireix profund coneixements en la psicòtica dels aviadors.

El tema de la seva conferència era l'entrenament dels pilots a les diverses especialitats aeronàutiques. Tots els pilots no tenen les mateixes aptituds, i cal fer-ne una selecció. Mentre els uns poden ésser excel·lents pilots de turisme, d'altres són més aptes per a efectuar vols acrobàtics i servir l'arma de caça, mentre que alguns podran dedicar-se a l'aeronàutica de transport sobre línies regulars.

De totes maneres, l'home pot adaptar-se a les condicions noves de vida que el volar representa, sempre que es faci l'entrenament adequat.

Abans es creia que un pilot havia d'ésser sobretot un home valent, i per tal de provar la seva valentia, hom el sotmetia a proves com, per exemple, disparar petards prop seu, i d'altres per l'estil, que cap relació no tenien amb la vida aeronàutica.

La psicòtica ha fet els seus progressos. Avui s'estudia l'adaptabilitat dels individus als ràpids canvis de pressió atmosfèrica, combinats amb els canvis de temperatura i de composició de l'aire, com correspon als vols de gran altitud. També s'estudia l'efecte que la força centrífuga produeix al cos del pilot en els viratges molt tancats.

La navegació per l'estratosfera és de molt d'interès, i per fer-la pràctica els tècnics aeronàutics necessiten la col·laboració dels fisiòlegs. Tots els pilots que es dediquen als vols estratosfèrics són preparats pels fisiòlegs. Aquest és el cas de Donatí, Lemoiné i Willy Post. L'organisme s'adapta mil·límetre a mil·límetre a la velocitat ascensional dels avions moderns necessen del pilot una preparació; s'entén així, naturalment, per als avions de rècord o de càrrega i per a alçar-se superiors als vint mil metres. També

és el mateix referent als descensos, sinó que en els descensos l'adaptabilitat és més difícil.

El Doctor Azoy parla tot seguit dels trastorns que produeix la força centrífuga desmentida pels viratges tancats, en el cor, els pulmons, l'estómac i els canals semicirculars dels aviadors. També una posició anormal pot retardar o anul·lar els moviments voluntaris; exemple, el cas de paraxististes que no han obert el paracaigudes.

Pilots que tot i tenir defectes, són bons aviadors, perquè tenen qualitats que els compensen.

De dos pilots físicament idèntics, l'un pot ésser fi i l'altre matusser. Per què? Aquesta és la incògnita que els fisiòlegs s'esforcen a descobrir.

El Dr. Azoy, que té llarga experiència en aquesta mena d'estudis, considera que els pilots de més de 25 anys tenen les qualitats especials més desenvolupades, gràcies a una llarga preparació.

Les pràctiques de paraigudes són necessàries per a l'augment de confiança que donen als navegants de l'aire.

El Dr. Azoy acaba la seva conferència donant les gràcies als pilots catalans per la bona voluntat que sempre han tingut envers els seus estudis psicòtics, i els prega que continuïn d'aquesta manera.

L'auditori, gairebé compost en totalitat per aviadors de motor i de vol a vela, reagràcia amb aplaudiments l'interessant conferència.

A. A.

VIATGE DE QUATRE PILOTS CATALANS

Quatre pilots catalans — Cera, Carreter, Camarasa i Bigorra — a bord del "Stinson", propietat del primer, han efectuat un viatge de més de tres mil cinc cents quilòmetres per la Península. Van aterrar a Madrid, València, Alacant, Sevilla, Castelló i Barcelona. Foren molt ben rebuts per l'Aeri Club de Sevilla, que els oferí un sopar.

Se'ns ha dit que aquest viatge consisteix en un entrenament per a un vol de molta més envergadura.

Es tracta, potser, de la Volta a Espanya en un dia?

EL "POU DU CIEL" DE CERVERA

Els senyors Ermengol, Gómez

Gran i Bonjoch, de Cervera, acaben un "Pou du Ciel". Invitats per ells, quatre pilots de l'Aeri Club de Catalunya anaren a veure aquesta construcció. Amb tal ocasió, Foyé donà una conferència al teatre Principal d'aquella vila. Explicà per què i com ha estat creat aquest tipus d'avió.

El teatre era ple de persones que donaven proves del més viu interès.

ELS "POU" A CATALUNYA

Es una veritable febre constructiva. Per ara sabem que es construeixen: dos "Pou" a Sabadell; un a Sitges; un a Cervera; un a Mataró; un a Badalona; i quatre a Barcelona. A Anglaterra s'ha constituït el "Pou Club". Aci potser serà un dia necessari reunir tots aquests constructors en un aplec per a tractar d'afers relacionats amb aquesta aviació nova.

Què en pensem?

MOTOCICLISME

STADIUM MOTO CLUB HONORA ELS SEUS CORREDORS

Diumenge, al migdia, Stadium Moto Club oferí un verumet d'honor als seus socis Jaume Not i Francesc Puigades, per la brillant cursa que van efectuar el diumenge anterior, en ocasió del Gran Premi Amateur que, com saben els nostres lectors, fou disputat sobre el circuit de Sant Quirze Safaja.

AUTOMOBILISME

LA VII EXPOSICIÓN INTERNACIONAL DE L'AUTOMÓBIL

Han començat d'arribar a Barcelona cotxes, xassís, camions i motors destinats a la propera Exposició Internacional de l'Automòbil. Dotze nacions prenen part en aquesta Exposició.

La indústria nacional hi estarà dignament representada.

Se'ns ha dit que hi haurà un exemplar de la cèlebre automotriu anomenada "La Micheline".

Un nou cotxe català: el "Nacional-Sitges" tindrà el seu estand; és un cotxe de vuit cavalls.

Encara que no és del tot segur, és molt probable que M. Cambell trametrà el seu famós boid: el "Blue Bird", que darrerament conquerí la marca mundial de velocitat a la platja de Daytona.

VII Exposició Internacional de l'Automòbil

Pot considerar-se acabada l'organització de la propera Exposició Internacional de l'Automòbil en la seva primera part, ja que dels cinc-cents i escass d'estands de què consistirà, queden únicament disponibles, a hores d'ara, mitja dotzena, destinats exclusivament a accessoris.

S'emprèn ara a marxes forçades les obres de repintar les parets interiors i columnes del Palau número 2, i a tal objecte han començat ja llurs tasques pintors, fusters i estorers. Es construeixen quatre grans rampes per tal que puguin ascendir els camions i autobusos de grans dimensions i voluminós pes. Es col·locaran a

PRUEBE UNO HOY

STUDEBAKER

Distribuidors:

Romagosa i C. S. en C.

Carrer València, 295
BARCELONA

cada stand les corresponents pancartes pintades els noms amb pintura vermella, molt viva, sobre fons color alumi, que resultaran d'un aspecte elegant.

Per la Comissaria general de l'Exposició es disposarà l'ordre d'entrada dels camions i autocars, a fi de facilitar les operacions de llur col·locació.

Tots els estands estaran tancats per pilastres i barres color alumi.

AGUSTÍ SANCHEZ, vencedor en el Premi Ciclos Catalunya, de la P. C. Poble Nou

Amb gran nombre de participants es disputa ahir la clàssica prova de la Penya Ciclista Poble Nou.

La classificació fou establerta com segueix:

Agustí Sancho, en 2 h. 18 m. Andreu Casabon, Josep Maria Martínez, Josep Plana, segueixen F. Sabater, M. Rodríguez, A. Prat, A. Vendrell, F. Colomer, J. Lafont, fins a 78 corredors.

Per equips guanyà la Penya Ciclista Claps.

La primera "funda Prutich" de la Rabassada se l'adjudicà el vencedor.

La cursa fou un èxit esportiu i d'organització.

El Campionat Social contra rellotge de la U. E. Sagrera-Sant Andreu és guanyat per Antoni Múrcia

Marià Cañardo actua fora de concurs

Ahir fou celebrat el Campionat social contra rellotge de la U. E. Sagrera-Sant Andreu, en el qual prengué part, fora de concurs, l'ex-campió d'Espanya Marià Cañardo.

El primer corredor prengué la sortida a les nou en punt del matí i la classificació final fou la següent:

Ferran Múrcia, 1 h. 23 m. 1 s.,

amb Ciclos Múrcia; Joan Vall-ribera, 1 h. 26 m. 7 s.; Joan Julià, 1 h. 26 m. 26 s.; Esteve Costa, 1 h. 26 m. 30 s.; Josp M. Pujol, 1 h. 26 m. 31 s.; Albert Santiago, 1 h. 28 m. 27 s.; Biblà Múrcia, 1 h. 29 m. 11 s.; i Sabi Alonso, 1 h. 30 m. 45 s.

Marià Cañardo, fora de concurs, va batre el record anterior en 1 h. 20 m. 46 s.

L'organització, bona.

Resultats del Campionat Infantil.—Sèrie Premi Pantaleoni Germans

ELS VENCEDORS

Nenes: de 6 a 9 anys, Marcé Asencio.

Nens: de 3 a 5 anys, Agustí Oltra; de 7 a 9, Miquel Gómez; de 9 a 11, Joaquim Rosselló, i d'11 a 12, Josep Llopert.

L'organització fou a càrrec de l'A. C. Montjuich.

TORNEIG PRE-PROMOCIONAL

Tàrraga - Terrassa, 1-2.
Calella - Iluro, 3-0.
Horta - Santis, 1-2.
Sant Andreu - Martorell, 1-1.

Classificació

Santis	17	11	1	5	40	22	23
Granollers	16	10	1	5	44	29	21
Terrassa	17	10	1	6	34	29	21
St. Andreu	17	7	5	5	34	36	19
Horta	17	8	2	7	37	34	18
Calella	17	7	4	6	37	33	18
Martorell	17	6	3	8	29	35	15
Europa	16	5	1	10	20	31	11
Iluro	17	4	3	10	31	36	11
Tàrraga	17	5	1	11	27	43	11

Partit per al dijous dia 11

Granollers - Europa.

El diumenge vinent, final del

Torneig

Iluro - Horta.

Europa - Calella.

Martorell - Granollers.

Terrassa - Sant Andreu.

Santis - Tàrraga.

Joieria i Relotgeria El Regulador

RELOTTGES DE LES MILLORS MARQUES
SUISES

Exclusives "Lus-ina" i "Roler"

Rbla. de les Flors, 37

Carme, 1

la rambla

(esport i ciutadania)

Agustí Bo

TOTS ELS MOBLES I TOT EL
MATERIAL PER A CLASSI-
FICACIO I ARXIU

CORTS, 596. Tel. 10266

Fi d'una crisi i començament d'una altra

per CARLES ESPLA

Es tancava el número anterior de LA RAMBLA en el moment que el senyor Martínez de Velasco començava a realitzar gestions per tal de constituir un Govern que, sortosament, ha quedat, inèdit, Govern d'amplic concentració republicana, segons els termes de l'encreuament. Govern d'orientació dretista, segons la ingenua confessió del seu creador en grau de tentativa. El projecte de "l'illustre castellà" va fracassar per raons de lògica política, però va servir per a posar en clar les zones misterioses de la crisi. Son fets pasats, damunt els quals ha relliscat vertiginosament l'interès polític d'unes jornades frenètiques, però convé recordar-los perquè enclouen la clau de moltes coses. Fou Martínez de Velasco qui va revelar, amb la seva habitual agudeza, que l'acreditada genialitat estadística, el veto que tancava a Gil Robles l'entrada del ministeri de la Guerra, no calgué ni una frase ni una paraula. N'hi hagué prou amb un gest del cap agrari perquè sabés a què aténir-se el cap de la CEDA. I el gest històric de Martínez de Velasco va fer canviar el rumb dels esdeveniments immediats i posar també el de la línia futura de la política del règim. No es podia demanar més a un personatge tan insignificant.

En reclamar Gil Robles la cartera de Guerra descobria tot el joc de les seves intencions polítiques, consumava una de les darreres operacions de la tàctica trapa per a dominar la República. Des de feia uns quants mesos venia dient Gil Robles que calia "resoldre els problemes vitals de la República". Però, aleshores, post, assenyalant de les finances, el jove cadell salmantí no demana la cartera de Finances, ni la de Treball, ni la d'Indústria i Comerç, Demana la cartera de Guerra. Demana la direcció dels comandaments militars. Pretensió sospitosa, però que no podia estranyar a aquells que han considerat la CEDA com un partit del règim. La lògica de Gil Robles era aquesta: si el meu partit mereix la confiança per a col·laborar en el Govern, ¿per què no ha de merèixer-la per a assumir el poder? Aquest mateix Govern les funcions de més responsabilitat? La lògica dels republicans estava escrita en les famoses notes del 4 d'octubre.

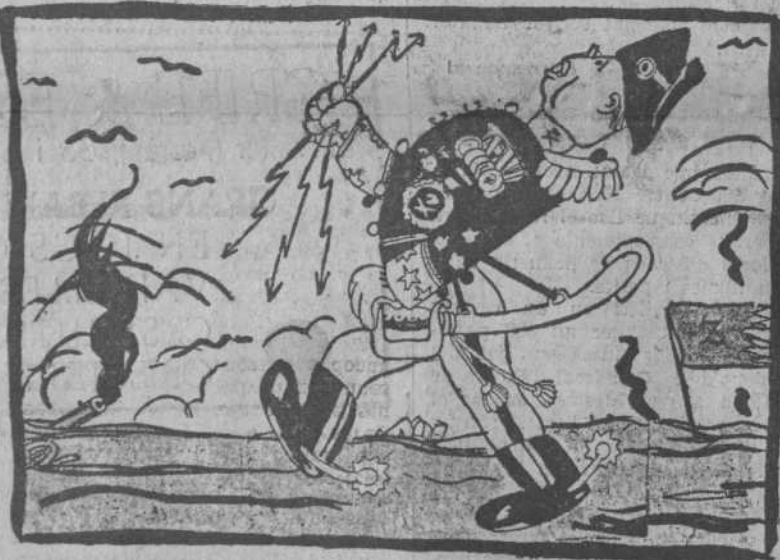
A fi de comptes, en oposar-se un veto rotund a les pretensions de Gil Robles triomfava el criteri exposat en aquelles notes. Trencava, per tant, la política d'incorporació a la República d'elements que no ofereixen garantia de republicanisme. Però, si no oferia, no calia posar-los cap veto. I si no oferia, el veto havia de posar-se el 4 d'octubre. La República s'hauria estalviat molts dolors i moltes llàgrimes.

Va fracassar, doncs, l'intent de Martínez de Velasco i amb ell una orientació política marcada tenaçment des dels començaments del règim. Hagué de formar Lerroux el Govern possible, amb radicals i tècnics, Govern minoritari, extraparlamentari, el primer acte del qual és

tancar les Corts per un mes per tal d'ajornar durant aquest temps la topada parlamentària amb la majoria. Però el conflicte es produeix instantàniament. Gil Robles no sap contenir la seva irritació i presenta el seu compte de greuges. No contra Lerroux, en qui ha observat una conducta lleial per a les forces que representava, sinó contra aquells que han desconfiat d'ell. El seu gest històric, la seva violència verbal, el seu despit no fan sinó justificar el veto, carregar de raó i de raons aquells que l'hi han posat. Però l'interès polític del fet és molt superior a aquest judici i adiu al que pugui merèixer la solució de la crisi. El que s'ha plantejat amb tota cruïra és el problema de la legitimitat republicana del grup més nombros de la Cambra, sense el qual no és possible de reconstituir la majoria parlamentària, i, per consegüent, el que s'ha plantejat és el problema de la dissolució de les Corts.

Gil Robles, amb estil i records napoleònics, presenta la qüestió. O el Poder per a ell, o la dissolució. I llança la seva nota amb efectes explosius a trenta dies vista. S'ha resolt la crisi governamental, però comença una altra crisi parlamentària, ajornada momentàniament.

Gil Robles pot creure que unes eleccions immediates li serien més favorables que dintre cinc o sis mesos, quan els partits d'esquerra hagin endegat i organitzat perfectament aquest formidable corrent d'opinió pública que marca rumb a l'esquerra. Pot creure també que el seu gest altiu ha de galvanitzar unes masses que ja començaven a donar mostres de descontentament. Pot creure, finalment, que la política es fa amb gestos desesperats. Però darrera de Gil Robles hi ha gent més cauta i prudent, que tem l'aventura.

Gil Robles ha dit:
"Se forma un Gobierno para treinta días. Pueden ser para nosotros los cien días de Napoleón."
(Caricatura d'"Heraldo de Madrid")

Comèdia?

Es molt possible — les notícies que ens arriben ens permeten creure-ho — que dintre de deu dies aproximadament es doni una nota oficial de la Secretaria d'un lloc molt elevat, en la qual notu es digui que no és cert que hi hagi hagut cap veto al senyor Gil Robles perquè ocupés la cartera de Guerra. Aleshores el senyor Gil Robles es donarà per satisfet, retirará les amenaces i es produirà la crisi perquè la CEDA torni a entrar al Govern del qual tant de greu li ha d'haver sortit.

La sisena pròrroga de l'estat de guerra

La "Gaceta de Madrid" ha publicat el dia 2 un decret prorrogant per trenta dies més l'estat de guerra als territoris dels Guberns generals d'Astúries i de Catalunya i a les províncies de Madrid, Saragossa, Guipúscoa, Biscaia i Lleó, i places de sobirania al Marroc: Ceuta i Melilla, i per igual període de temps l'estat d'alarma a les províncies d'Osca, Navarra, Palència, Santander i Terol.

Els indultats

El decret d'indult de don Ramón González Peña

La "Gaceta de Madrid" ha publicat el següent decret del ministeri de la Guerra:

"Usando de la prerrogativa que me confiere el artículo 102 de la Constitución de la República, de conformidad con el informe del Tribunal Supremo de Justicia y a propuesta del Consejo de ministros, vengo en decretar lo siguiente:

Artículo único.—Se concede al paisano don Ramón González Peña indulto de la pena de muerte que, por el delito de rebelión militar, le ha sido impuesta por sentencia dictada en Consejo de guerra de oficiales generales, celebrado en la plaza de Oviedo en 15 de febrero último, y aprobada por el auditor de Guerra, cuya pena se comuta por la de treinta años de reclusión mayor, con las accesorias legales correspondientes.

Dado en Madrid a 29 de marzo de 1935.—Nieto Alcalá Zamora y Torres.—El presidente del Consejo de ministros, ministro de la Guerra, Alejandro Lerroux García."

Els indultats de la pena de mort, amb el vot en contra dels ministres Anguera de Sojo, Aizpín, Jiménez Fernández, Cid i Dualde, que volien que els matessin, són, a més del diputat senyor González Peña, els següents:

Els paisans Pasqual Guillén Fuster, Gabriel Arino Millán, Félix Jiménez Fong, Ramón Molés Jiménez, Elisi Fernández Obeso Bonilla, Francesc Tello San Nicolás, Emil Capri Lanusa, Francesc Frau Latorre, Ignasi Quibria Moreno i Marià Legido Gallego, que estaven condemnats per Consell de guerra ordinari constituït a Saragossa el 9 d'octubre de 1934.

El guàrdia civil Anibal Rocas Zapico, condemnat en Consell de guerra ordinari celebrat a Oviedo el dia 28 de gener passat.

El paisà Manuel García López, condemnat pel Consell de guerra ordinari reunit a Sevilla el 16 de maig.

El legionari Alfred Guàrdia, condemnat en Consell de guerra celebrat a Ceuta el dia 30 de gener últim.

El paisà Antoni Fernández del Pozo, condemnat en judici sumaríssim per sentència de 24 de gener últim en Consell de guerra reunit a Màlaga.

El paisà Josep Alonso González, condemnat pel Consell de guerra reunit a Oviedo el dia 15 de gener últim.

El diputat Teodomiro Menéndez Fernández, condemnat en Consell de guerra d'oficials generals celebrat a Oviedo el dia 9 de febrer últim.

El paisà Lluís García Alonso, condemnat per Consell de guerra ordinari reunit a Oviedo el dia 7 de febrer últim.

Els paisans Félix Fernández Domís i Ezequiel Casquete Gutiérrez, condemnats en Consell de guerra ordinari celebrat a Valladolid el dia 3 de febrer últim.

Les coses que passen

Es una mica car

Sis mesos de C.E.D.A. al Poder li han costat al país 1.335 morts i 2.951 ferits. (Dades oficials extretes del "Relato oficial").

I ara, a primers de maig, encara hi vol tornar.

Per molts anys

El general de divisió don Domingo Batet ha pres possessió de la Jefatura del Gabinet Militar del President de la República.

Per molts anys!

Intervius de la rambla La crisi jutjada per Marcel·lí Domingo

"La CEDA és un partit de violències epilèptiques"
"Els problemes de la República són massa apremiants perquè puguem viure amb Guberns interins i situacions transitòries"

per J. PASTOR WILLIAMS

Entre les diverses virtuts que posseïx Marcel·lí Domingo n'existeixen dues de sobresortint: la seva austeritat i el seu republicanisme. Austeritat, que no vol dir tan sols la seva honradesa en la gestió ministerial, sinó també la netedat de la seva vida política, en la qual possiblement els seus adversaris puguin trobar — en la diversa interpretació a què els homes públics veuen sotmesos tots els seus actes — errors tàctics, però mai no podrà dir-se de Marcel·lí Domingo que cap actitud seva fou promoguda per una cobdícia o per una vanitat.

La seva austeritat, la seva honradesa, el culte íntim i fervorós que ret a la seva pròpia consciència l'ha conduït en múltiples ocasions a sofrir calladament la impopularitat quan creia convenient per als ideals republicans no donar la raó a les masses per a buscar el seu afalac, sinó dissuadir-les d'allò que ell creia un error, encara que això fos a costa de perdre el seu ascendent sobre aquestes masses. Moltes vegades ha exposat Marcel·lí Domingo la doctrina austera d'allò que ha d'ésser norma de l'home públic: "No utilitzar els càrrecs en busca de la popularitat, sinó destruir la popularitat per servir el càrrec." I el seu republicanisme és la història de la seva vida.

Processos, presons, reclusió als valles de guerra, ultratges de tota mena, campanyes difamatòries, tot ho ha sofert sense que la seva amor a la seva devoció a la causa republicana defallís ni un sol instant; ans al contrari: les seves campanyes eren cada dia més tenaces i intenses. Des del seu escó del Parlament, des de la tribuna de la plaça pública, des de les columnes de la premsa, ni un sol dia no deixà Marcel·lí Domingo d'ésser l'enemic implacable de la monarquia i el capítol inafegable de la República.

Sorprenem Marcel·lí Domingo la vigília del seu viatge a Canàries; un

MARCEL·LÍ DOMINGO

—¿Podeu dir-me quelcom sobre la darrera crisi?

—Hi ha diverses causes en la motivació de la crisi, unes de públiques i altres de secretes. La causa pública, que és més aviat el pretext, és ben coneguda: el projecte de la CEDA que amnistia Sanjurjo quita-corrent i fent bandera electoral d'aquesta amnistia, d'un revolucionari del 10 d'agost del 1932 d'afusellar els revolucionaris del 1934. No s'ha quedat sense víctima la CEDA, certament; perquè la CEDA, que tantany espinçava violentament, les seves vestidures entre grans plors i gesticulacions, davant represions incruentes, ha afusellat durant la seva etapa de govern; però la CEDA, que obri de

bat a bat les portes del presidi a Sanjurjo, volia encara molts més afusellaments. No li fou possible d'obtenir-los, i va dimidir. Aquesta és la causa pública de la crisi.

—I les causes secretes?

—Possiblement hi ha moltes altres causes secretes, que no és ara el moment d'enumerar. A la CEDA, no ho oblidem, les causes secretes, els motius ocults i sinuosos que no surten mai a la llum, existeixen sempre. Però amb la causa pública que els mateixos exposen sense dissimulació hi ha motiu més que suficient, tant per a formar jui d'una política i dels homes que la interpreten, com per a endevinar les causes íntimes i veritables.

—Bé, ¿Podeu dir-me quelcom sobre les particularitats observades en la tramitació de la crisi?

—La primera particularitat ha estat la tramitació en si mateixa. Els fets han vingut a demostrar que la crisi no s'havia d'haver tramitat. Bastava que el senyor Lerroux, la política d'indult del qual havia estat aprovada, substituís els cinc ministres dimissits. I llestos! Una altra particularitat interessant ha estat l'exclusió de la CEDA.

—Beneficiosa, naturalment.

—Sense cap dubte. Guada pel seu orgull exagerat, ha caminat de torpor en torpor, excoïent-se ella mateixa en un gest de superbia incompreensible en un partit que aspira a governar.

—Més particularitats?

—Sí. En queda una d'altament significativa: l'actitud de la CEDA després d'haver estat exclòsa. Aquesta actitud violenta i intemperant evidencia, una vegada més, la tragèdia íntima de la CEDA, i demostra que és tot el contrari del que vol aparentar ésser. Es presenta com una força que és íntima catòlica i dimiteix per no poder matar uns homes iguals a ells; vol presentar-se com una força conservadora i es produeix sempre, en tots els seus actes, amb violències epilèptiques pròpies d'un partit demagògic. Es d'esperar que els qui han estat fins ara honradament els seus partidaris, s'adonin clarament de la manca de congruència entre llurs teories i llur conducta.

—¿A quines causes atribuiu aquesta fets?

—Senyalament, a què a la CEDA li manquen, per un cantó, conviccions fermes i conducta clara; per l'altre cantó, un cap dirigent.

—Gil Robles...

—Gil Robles és un dels polítics més absolutament indutats d'aquest moment històric que travessa Espanya. No té cap mena de domini sobre ell mateix; el perden sempre la seva superbia i la seva vanitat. No és capaç d'imposar el seu pensament a la seva voluntat. No se sent responsable dels seus actes ni un sol instant. Un home d'aquestes característiques no pot ésser mai un estadista. I és un estadista el que cal al davant d'una força política que aspira a posar-se al servei de l'Estat. Si algú ho dubta, jo m'atreveixo a fer des d'ara una afirmació: Gil Robles destarà la CEDA amb més rapidesa que no pas la CEDA s'ha fet. I si no, el temps...

—¿En podeu dir quelcom de les declaracions del senyor Gil Robles?

—Que és una fidelíssima reflex de la psicologia que us acabo de descriure. No podia, lògicament, esperar-se'n res més.

—¿Què us ha semblat la solució de la crisi?

—No es pot donar i cal que no es doni, en aquest punt, una opinió concreta i terminant. Tota solució d'una crisi és sempre relativa, perquè ha de compararse primer amb un perill i després amb un desig. El perill que s'ha de mirar és el d'allò que la crisi pot ésser; el desig, allò que la solució de la crisi s'hauria volgut que hagués estat, d'acord amb les nostres íntimes conviccions.

—I així mirat, ¿quina és la vostra opinió?

—Doncs que si comparem la solució amb el nostre desig, la solució ha estat dolenta; si, pel contrari, la comparem amb els perills que s'han corregut, la solució és menys dolenta del que pogué ésser. I de totes maneres, caldrà deixar passar temps per concretar un parer més ferm.

Marcel·lí Domingo adverteix, indubtablement, en el nostre gest, que desitgem una opinió més expressiva. I davant el nostre nou requeriment, diu:

—Mireu. Aquest Govern, pesi als bons desigs de què vulgui estar posseït, té un gravíssim defecte: que és interí. I els problemes de la República són el suficientment apremiants i aclaparadors perquè se n'excoïguin les interinitats i s'exigeixin accions fermes, estables i duradores que siguin garantia d'un ordre jurídic, d'una estabilitat econòmica i d'una justícia social que el país demana, necessita i vol. D'aquí es dedueix quin és el mèrit més gran que davant Espanya podria contraure el Govern actual, i que li donaria personalitat davant la Història: el de constituir un pas ràpid i ferm al Govern definitiu.

La Libertad

¡ARRIBA LAS LEYES!

EL ESTATUTO DE CATALUÑA

La designación del gobernador general de Cataluña, señor Portela Valladares, para desempeñar en el Gobierno constituido ayer la cartera de Gobernación, plantea un problema de solución urgente: su substitución. Buena, magnífica ocasión la que ella ofrece al presidente del Consejo, Sr. Lerroux, para interpretar la voluntad unánime de la España republicana y cancelar al mismo tiempo un compromiso personal.

Al dar cuenta de los sucesos acaecidos en Barcelona la noche memorable del 6 de Octubre, el Sr. Lerroux formuló una afirmación que constituía un compromiso. Esta: que respetaría íntegramente el régimen autonómico legalizado por el Estatuto, que él, con su voto personal y los votos de su minoría, contribuyó a establecer como una de las grandes obras de la República. Después, razones que no son para analizadas ahora, obligaron a suspender transitoriamente la legalidad autonómica, no sin que el Sr. Lerroux reiterara al hacerlo su respeto para el Estatuto y su propósito — y su deseo — de que su eclipse fuera lo más breve posible.

En el espacio de pocos días, casi puede contarse por horas este tiempo a que nos referimos, en la política española han acontecido hechos de trascendencia. Todavía tropezaríamos seguramente con dificultades para precisar su alcance. Pero es el caso que voluntad libremente predominante la del señor Lerroux en el Gobierno, hoy puede pedirle, con esperanza de que oiga y atienda la demanda, lo que hace una semana habría equivocado a perder el tiempo.

Ha de pensarse, acaso se ha pensado ya, en la substitución del Sr. Portela Valladares en el cargo que se le confió en Cataluña, y en este instante, bien ciertos de interpretar la opinión republicana de toda España, creemos oportuno — y patriótico — decirle al presidente del Consejo: En lugar de substituir con un nuevo nombramiento al Sr. Portela, ¿por qué no se restablece íntegramente, con respeto a la ley que lo creó, el Estatuto?

Del 6 de Octubre de 1934 al 4 de Abril de 1935 van seis meses en el tiempo; pero muchas experiencias en los hechos. Insistimos: hufnos de desmenuzar acontecimientos. Ahí están todos, unos ya conocidos y otros que poco a poco se irán conociendo... Pero, en todo caso, pidiendo con la reposición del Estatuto la de los Ayuntamientos en suspensión, es ocasión ya — y creemos que se nos permitirá — de dar con el alma un grito de ¡Arriba las leyes!

(Article publicat a "La Libertad" del dia 4)

Després de Jiménez i de Portela

DON JOAN PICH I PON

Alcalde transitori i President interi

El Butlletí Oficial de la Generalitat ha publicat el següent decret: "En tis de les facultats que em confereix la Llei del 2 de gener d'enguany.

Decreto:

Que l'Excm. Sr. Joan Pich i Pon exerceixi les funcions que em competeixen en virtut de la Llei del 2 de gener d'enguany, com a delegat del Governador General de Catalunya, President de la Generalitat, excepte les d'Ordre Públic, que són reintegrades a l'Autoritat de l'Excm. Sr. General Cap de la IV Divisió Orgànica Militar.

Barcelona, 4 d'abril del 1935.

El Governador General de Catalunya, President de la Generalitat, MANUEL PORTELA."

Mira, ja l'han tret.
El greu que li sap no haver-nos pogut fer encara més mal.